

1. Czy wsparciem może być objęty szlak rowerowy, który wymaga odcinkowego poszerzenia, ponieważ stanowi także drogę p.poż. ?

Odpowiedź:

Poszerzenie drogi poż. nie jest celem naboru i nie powinno być przedmiotem projektu. Należy odnieść się do zakresu naboru, który mówi o tworzeniu, odnowieniu, przebudowy szlaków rowerowych a jednocześnie spełniających definicje zawarte w dokumentacji naborowej.

2. Czy kwalifikowalna będzie poprawa lub wymiana nawierzchni drogi w lesie (nieдоступna dla aut, położona w obszarze Natura 2000) po której wyznaczona została jedna z dolnośląskich cyklostrad? Obecnie nawierzchnia drogi nie spełnia standardów dolnośląskich standardów rowerowych.

Odpowiedź:

Przedmiotem naboru jest tworzenie, odnowienie, przebudowa szlaków rowerowych spełniających definicje zawarte w dokumentacji naborowej. Jeżeli droga leśna ma być wykorzystana w ramach projektu na szlak rowerowy, tj. odpowiednio oznakowana i spełniająca definicję szlaków rowerowych zawartą w dokumentacji konkursowej, wówczas nawierzchnia drogi jako element projektu – szlaku może stanowić koszt kwalifikowany.

3. Jak będzie weryfikowane kryterium „Wpływ na realizację celu działania” - czy na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie?

Odpowiedź:

Tak. Wnioskodawca będzie zobowiązanych we wniosku projektowym w części dodatkowe informacje przedstawić planowany przebieg szlaku względem celu działania tj. ograniczenia antropopresji poprzez kanalizowanie ruchu turystycznego dotyczącego określonej formy ochrony przyrody. Dodatkowo patrz na odpowiedzi 4,5,6.

4. Projekt ma być w całości realizowany na terenie Natura 2000 zatem musi być spójny z „Priorytetowymi ramami działań (PAF) dla sieci Natura 2000 w Polsce dla Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027." Dokument ten jest bardzo ogólny. Co jeśli nie ma w nim mowy o wyznaczeniu trasy rowerowej w obrębie danego obszaru Natura 2000?

Odpowiedź:

Tak. Wskazany dokument ma charakter ogólny. Jednak we wniosku, w części dodatkowe informacje musi się znaleźć odniesienie do celów dotyczących przedmiotu naboru czyli ograniczenia antropopresji poprzez kanalizowanie ruchu turystycznego dotyczącego określonej formy ochrony przyrody, zawarte w dokumencie „Priorytetowymi ramami działań (PAF) dla sieci Natura 2000 w Polsce dla Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027". Drugim dokumentem, który będzie wymagany w kontekście kryterium nr 2

„Spójność z dokumentami strategicznymi”, jest w tym przypadku, opinia RDOŚ jako organu środowiskowego odpowiedzialnego za zarządzanie określonym obszarem Natura 2000.

5. Czy zgodność z Priorytetowymi ramami działań PAF musi być potwierdzona opinią (pismem) danego organu środowiskowego odpowiedzialnego za zarządzanie obszarem chronionym (np. RDOŚ) ?

Odpowiedź:

We wniosku, w formie opisowej, w części „dodatkowe informacje” musi się znaleźć odniesienie do celów dotyczących przedmiotu naboru czyli ograniczenia antropopresji poprzez kanalizowanie ruchu turystycznego dotyczącego określonej formy ochrony przyrody, zawarte w dokumencie „Priorytetowymi ramami działań (PAF) dla sieci Natura 2000 w Polsce dla Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027.”.

Innym dokumentem, dla weryfikacji kryterium drugiego „Spójność z dokumentami strategicznymi” jest opinia RDOŚ jako organu środowiskowego odpowiedzialnego za zarządzanie określonym obszarem Natura 2000.

6. Pytanie związane z Kryteriami a dokładnie kryterium: Spójność z dokumentami strategicznymi, czy opinię (RDOŚ lub dyrektora parku krajobrazowego) należy mieć już na etapie składania wniosku. Czy kiedy będzie to weryfikowane.

Odpowiedź:

Tak. Dokument wymagany na etapie składania wniosku.

7. Jak będzie oceniana gotowość do realizacji projektu w przypadku posiadanego na etapie składania wniosku Programu funkcjonalno-użytkowego?

Odpowiedź:

Projekty realizowane w oparciu o program funkcjonalno-użytkowy na etapie oceny w przypadku kryterium premiującego nr 7 „Gotowość projektu do realizacji” uzyskają 0 pkt., chyba, że w danym projekcie nie ma konieczności pozyskania decyzji budowlanych (poprzez „decyzje budowlaną” należy rozumieć każdą decyzję uprawniającą do rozpoczęcia robót budowlanych, a także sytuację, kiedy w wyniku braku sprzeciwu właściwego organu Wnioskodawca jest uprawniony do realizacji przedsięwzięcia w oparciu o zgłoszenie robót budowlanych w trybie art. 30 ustawy Prawo budowlane). Zawracamy uwagę na konieczność wypełnienia załącznika „Analiza oddziaływania na środowisko z uwzględnieniem odporności na zmiany klimatu a także z uwzględnieniem zasady „nie czynić znaczącej szkody” (zasady DNSH).

8. Czy koszt przygotowania wniosku, studium wykonalności i analizy finansowej przez firmę zewnętrzną jest kwalifikowalny?

Odpowiedź:

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do Regulaminu „Wydatki na przygotowanie dokumentacji projektu (wymaganych prawem krajowym lub wspólnotowym, bądź przez IZ FEDS 2021-2027) są kwalifikowalne do limitu 5% wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych”. Limit ten weryfikowany jest jednorazowo na etapie oceny wniosku o dofinansowanie.

Ponadto zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027”, Podrozdział 2.2. Ogólne warunki kwalifikowalności:

„Wydatek jest kwalifikowalny, jeżeli jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu lub jego przygotowaniem, o ile SZOP lub regulamin wyboru projektów dopuszcza kwalifikowalność kosztów związanych z przygotowaniem projektu”. W związku z powyższym jeżeli wydatek na przygotowanie dokumentacji projektu spełniał będzie powyższe warunki może być uznany za koszt kwalifikowany.

W tym okresie programowania Studium Wykonalności nie jest odrębnym dokumentem, stanowi on część wniosku projektowego. Natomiast informacje, które są niezbędne do złożenia wniosku czyli np. analiza finansowa, analiza ryzyka, wymagane załączniki do wniosku stanowią koszt kwalifikowalny, objęty limitem.

9. Proszę o udzielenie informacji jaki jest **limit na zarządzanie** w ogłoszonym konkursie 2.7.D na ścieżki rowerowe?

Odpowiedź:

Zgodnie z zapisami Regulaminu oraz załącznika nr. 1 do regulaminu, koszty zarządzania projektem wchodzi w skład kosztów pośrednich.

„W naborze zastosowanie ma stawka ryczałtowa na pokrycie kosztów pośrednich projektu w wysokości do 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu (art. 54 lit. a rozporządzenia ogólnego), przy czym **Wnioskodawca** może wybrać dowolną stawkę ryczałtową od 0,5 % do 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu, z zastrzeżeniem poniższych warunków:

- w ramach projektu obowiązuje jedna wybrana stawka,
- wybrana stawka nie podlega zmianie,
- wybrana stawka jest stała - nie należy jej zmniejszać ani zwiększać. Nie można też uśrednić stawek w kilku kategoriach kosztów, tak aby średnia stawka dla projektu wyniosła wybrany % stawki ryczałtowej kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu,
- katalog kosztów pośrednich rozliczanych stawką ryczałtową przedstawiono w załączniku nr 1 do Regulaminu. Nie ma możliwości rozliczania tych kosztów na podstawie faktycznie

poniesionych i udokumentowanych wydatków (tj. faktur i innych dowodów księgowych), ani w oparciu o inne metody uproszczone,

- zastosowanie stawki ryczałtowej w projekcie na pokrycie kosztów pośrednich jest fakultatywne. Oznacza to możliwość rozliczania kosztów pośrednich stawką ryczałtową bądź uznania wydatków będących w katalogu kosztów pośrednich za wydatki niekwalifikowalne.

10. Zgodnie z definicją kryterium: „Spójność z dokumentami strategicznymi” oceniane będzie:

Czy realizacja projektu nie narusza celów wynikających z właściwych dla danych form ochrony przyrody dokumentów o charakterze strategicznym tj. planów ochrony, planów zadań ochronnych, zadań ochronnych?

Czy infrastruktura związana z kanalizowaniem ruchu turystycznego ma na celu ochronę cennych siedlisk i gatunków przed degradacją spowodowaną przemieszczaniem się i penetracją przez turystów?

Weryfikowane będzie czy budowa takiej infrastruktury jest zaopiniowana pozytywnie przez właściwy organ środowiskowy odpowiedzialny za zarządzanie obszarem chronionym, wskazany w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (np. RDOS lub dyrektora parku krajobrazowego) lub jej potrzeba wynika z dokumentów dla obszaru chronionego np. planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Niespełnienie ww. kryterium oznacza negatywną ocenę projektu.

Planowany do realizacji projekt znajduje się na obszarze, dla którego nie powstał dokument strategiczny, tj. plany zadań ochronnych, plany ochrony. W związku z tym konieczne jest uzyskanie pozytywnej opinii właściwego organu środowiskowego (np. RDOS, dyrektor parku krajobrazowego). Wniosek o wydanie opinii został złożony przez Wnioskodawcę, jednak opinia nie zostanie wydana przed złożeniem wniosku o dofinansowanie w ramach naboru 2.7 D. Najprawdopodobniej opinia zostanie wydana w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie.

Czy brak opinii właściwego organu dołączonej do pierwszej wersji wniosku spowoduje:

- że projekt nie spełni ww. kryterium i zostanie negatywnie oceniony?
- że Wnioskodawca zostanie wezwany do uzupełnienia załącznika (opinii) na podstawie kryterium „Poprawność wypełnienia złożonego wniosku”?

Odpowiedź:

Z zapisów Regulaminu wynika, że:

„W projektach wymagana jest spójność z dokumentami strategicznymi. Oznacza to, iż na etapie oceny projektów weryfikowane będzie czy realizacja projektu nie narusza celów wynikających z właściwych dla danych form ochrony przyrody dokumentów o charakterze strategicznym tj. planów ochrony, planów zadań ochronnych, zadań ochronnych. Ponadto czy infrastruktura związana z kanalizowaniem ruchu turystycznego ma na celu ochronę cennych siedlisk i gatunków przed degradacją spowodowaną przemieszczaniem się i penetracją przez turystów.

Weryfikowane będzie czy budowa takiej infrastruktury jest zaopiniowana pozytywnie przez właściwy organ środowiskowy odpowiedzialny za zarządzanie obszarem chronionym, wskazany w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (np. RDOS lub dyrektora parku krajobrazowego) lub jej potrzeba wynika z dokumentów dla obszaru chronionego np. planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Informacje te muszą być zawarte w pozytywnej opinii wydanej przez właściwy organ środowiskowy odpowiedzialny za zarządzanie obszarem chronionym, wskazany w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (np. RDOŚ lub dyrektora parku krajobrazowego) lub muszą wynikać z dokumentów dla obszaru chronionego np. planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. We wniosku o dofinansowanie (pole „Pozostałe informacje” w sekcji I Dodatkowe informacje) należy odnieść się do zapisów właściwych dokumentów dla danego obszaru chronionego, wraz z podaniem nr strony, na której znajdują się ww. informacje.

Zatem w przypadków projektów realizowanych wyłącznie na obszarach chronionych, wymagana jest ww. opinia. Jeżeli projekt realizowany jest na obszarach chronionych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie należy przedstawić ww. opinię oraz dodatkowo ewentualnie zapisy we wniosku o dofinansowanie. Wymóg spójności z dokumentami strategicznymi nie dotyczy projektów w całości realizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów chronionych.”

Wobec powyższego oraz zgodnie z definicją kryterium „Spójność z dokumentami strategicznymi”:

- 1)** Jeżeli realizacja projektu jest na obszarze chronionym, na którym obowiązuje dokument strategiczny – zgodnie z kryterium „**Spójność z dokumentami strategicznymi**” wystarczające będą informacje zawarte we wniosku o dofinansowanie (pole „Pozostałe informacje” w sekcji I Dodatkowe informacje) odnoszące się do zapisów właściwych dokumentów dla danego obszaru chronionego, wraz z podaniem nr strony. Zapisy te muszą jednak jasno wskazywać:
  - brak naruszania celów właściwych dla danych form ochrony przyrody określonych w dokumentach o charakterze strategicznym tj. planów ochrony, planów zadań ochronnych, zadań ochronnych

ponadto

- uzasadnienie realizacji projektu w związku z koniecznością kanalizowania ruchu turystycznego w celu ochrony cennych siedlisk i gatunków przed degradacją spowodowaną przemieszczaniem się i penetracją przez turystów.

To zagadnienie jest dodatkowo weryfikowane na kryterium „Wpływ na realizację celu działania” - czy Wnioskodawca uzasadnił planowany przebieg szlaku względem celu działania, tj. ograniczenia antropopresji poprzez kanalizowanie ruchu turystycznego dotyczącego określonej formy ochrony przyrody?

Brak wystarczających informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie (pole „Pozostałe informacje” w sekcji I Dodatkowe informacje) na etapie pierwszej wersji wniosku o dofinansowanie skutkuje negatywną oceną kryterium, gdyż jest to kryterium obligatoryjne bez możliwości korekty.

- 2) Jeżeli realizacja projektu jest na obszarze chronionym, na którym nie obowiązuje dokument strategiczny – obowiązkowa jest opinia właściwego organu środowiskowego odpowiedzialnego za zarządzanie obszarem chronionym, wskazany w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (np. RDOS lub dyrektora parku krajobrazowego). Brak opinii na etapie pierwszej wersji wniosku o dofinansowanie skutkuje negatywną oceną kryterium, gdyż jest to kryterium obligatoryjne bez możliwości korekty.
- 3) Jeżeli projekt realizowany jest w całości w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów chronionych – kryterium nie dotyczy.

Uwzględniając powyższe zapisy, w przypadku braku dokumentu strategicznego dla obszaru chronionego, wymagana będzie do wniosku o dofinansowanie opinia organu środowiskowego odpowiedzialnego za zarządzanie obszarem chronionym, wskazany w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (np. RDOS lub dyrektora parku krajobrazowego). Brak opinii na etapie pierwszej wersji wniosku o dofinansowanie skutkuje negatywną oceną kryterium, gdyż jest to kryterium obligatoryjne bez możliwości korekty.